

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-05-14

§ 160

**Avgifter för tillstånd och tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter
KSN-2019-1328****Beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att fastställa tillståndsavgifter för ansökan om tobakstillstånd enligt ärendets **bilaga 1**,

att fastställa tillsynsavgifter för kontroll av tobakstillstånd enligt ärendets **bilaga 1**,

att ansökningsavgifterna ska börja gälla den 1 juli 2019,

att tillsynsavgifterna ska börja gälla den 1 januari 2020,

att tidigare beslutad avgift för elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare ska kvarstå, samt

att revidera reglementet för kommunstyrelse och nämnder så att miljö- och hälsoskyddsnämnden ges till uppgift att ansvara för kommunens skyldigheter enligt lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Sammanfattning

Den 1 juli 2019 börjar en ny lag på tobaksområdet att gälla, lagen om tobak och liknande produkter. Med den nya lagen införs bland annat tillståndsplikt för handel med tobak. Kommunen får ett ändrat och utökat tillsynsansvar jämfört med tidigare tobakslag. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har föreslagit kommunfullmäktige att fastställa tillstånds- och tillsynsavgifter enligt den nya lagen.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 8 maj 2019.

Handläggare
Anderson Tomas

Datum
2019-05-08

Diarienummer
KSN-2019-1328

Kommunfullmäktige

Avgifter för tillstånd och tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att fastställa tillståndsavgifter för ansökan om tobakstillstånd enligt ärendets **bilaga 1**,

att fastställa tillsynsavgifter för kontroll av tobakstillstånd enligt ärendets **bilaga 1**,

att ansökningsavgifterna ska börja gälla den 1 juli 2019,

att tillsynsavgifterna ska börja gälla den 1 januari 2020,

att tidigare beslutad avgift för elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare ska kvarstå, samt

att revidera reglementet för kommunstyrelse och nämnder så att miljö- och hälsoskyddsnämnden ges till uppgift att ansvara för kommunens skyldigheter enligt lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Ärendet

Den 1 juli 2019 börjar en ny lag på tobaksområdet att gälla, lagen om tobak och liknande produkter. Med den nya lagen införs bland annat tillståndsplikt för handel med tobak. Kommunen får ett ändrat och utökat tillsynsansvar jämfört med tidigare tobakslag. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har föreslagit kommunfullmäktige att fastställa tillstånds- och tillsynsavgifter enligt den nya lagen.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Miljö- och hälsoskyddsnämnden behandlade ärendet den 3 april. Protokollsutdrag från nämnden och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse i ärendet återges i **bilaga 2**.

Föredragning

Den nya lagen ersätter den tidigare tobakslagen (1993:581) och lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425). Huvudsyftet med tillståndsplikten är att stävja den illegala handeln med tobaksprodukter.

Den nya lagen föreskriver bland annat att en omfattande lämplighetsprövning måste göras innan ett tillstånd för handel med tobak får beviljas. Utredningen ska visa på sökandens vandel och ekonomiska förhållanden. Utöver utredningsarbetet ska försäljningsstället besökas för att kontrollera tobakslagret, skyltning och marknadsföring.

Kommunen får också ett ändrat och utökat tillsynsansvar jämfört med tidigare tobakslag. Kommunens tillsyn består av en yttre tillsyn och en administrativ inre tillsyn. Den yttre tillsynen är besök på försäljningsstället. Den administrativa delen är regelbunden kontroll av tillståndshavarens lämplighet.

Enligt lagen får kommunen ta ut avgift för arbetet med tillstånd och tillsyn. Avgiften ska följa de allmänna krav om självkostnadsprincip som finns för kommunala taxor och bestäms av kommunfullmäktige. Tillstånds- och tillsynsavgifterna ska täcka handläggningskostnader, tillsyn och övriga myndighetskostnader. Enligt lagens förarbeten bör vägledning för att bestämma kostnaden kunna hämtas från kommunernas hantering av alkohollagens tillståndsplikt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i sitt förslag till avgifter i **bilaga 1** utgått från kostnaderna i nämndens tillståndsgivning enligt alkohollagen men föreslagit att tillståndsavgiften för tobak ska vara lägre mot bakgrund av att tobakslagen är mindre komplex. Om en handlare har flera tillstånd från nämnden, exempelvis både för tobak och folköl, får handlaren rabatt på tillsynen eftersom den kan göras vid samma tillfälle.

De tobaksförsäljare som har anmält försäljning enligt den tidigare tobakslagen innan den 1 juli får fortsätta sin försäljning. De måste dock komma in med en ansökan om tobakstillstånd senast den 31 oktober 2019 varför tillsynsavgiften föreslås börja gälla från och med 1 januari 2020. Försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare fortsätter att endast vara anmälningspliktiga men överförs från den tidigare lagen till den nya. Tillsynsavgiften för e-cigaretter föreslås vara densamma som kommunfullmäktige tidigare beslutat om.

Enligt gällande reglemente för miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar nämnden för kommunens skyldigheter enligt de två lagar som ersätts av den nya lagen om tobak och liknande produkter. Reglementet för kommunstyrelsen och övriga nämnder föreslås revideras i enlighet därmed.

Ekonomiska konsekvenser

Tillstånds- och tillsynsavgifterna följer självkostnadsprincipen och ska därmed inte påverka miljö- och hälsoskyddsnämndens resultat.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Bilaga 1.

Ansökningsavgifter

Ansökan om stadigvarande tobakstillstånd	8 000 kr
Ansökan om tillfälligt tobakstillstånd	2 000 kr
Detaljhandelsbolag som söker flera tillstånd på samma bolag	8 000 kr för första ansökan/år, därefter 2 000 kr per ansökan för övriga/år

Årliga tillsynsavgifter

Tobakstillstånd detaljhandel och partihandel	6 000 kr/år
Tobakstillstånd vid restauranger som har serveringstillstånd	2 000 kr/år
Tobakstillstånd hos bolag som har flera tillstånd på samma bolag	6 000 kr/år för första tillståndet därefter 2 000 kr per tillstånd för övriga/år

Tidigare beslutade tillsynsavgifter som kvarstår som tillägg till de nya tillsynsavgifterna

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om tillsynsavgift för andra anmälningspliktiga produkter då yttre tillsyn kan göras vid samma tillfälle. Dessa avgifter ska vara kvar och den rabatt som tidigare beslutats om kvarstår.

Elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare	1 500 kr/år
Receptfria läkemedel	1 500 kr/år
Folköl	1 000 kr/år
Om två produkter säljs är avgiften	2 000 kr/år
Om tre produkter säljs är avgiften	3 000 kr/år

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-04-03

§ 38
Avgifter för tillstånd och tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088)
MHN-2019-0056
Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

att fastställa tillståndsavgifter för ansökan om tobakstillstånd enligt bilaga 1,

att fastställa tillsynsavgifter för kontroll av tobakstillstånd enligt bilaga 1,

att ansökningsavgifterna ska börja gälla den 1 juli 2019,

att tillsynsavgifterna ska börja gälla den 1 januari 2020, samt

att tidigare beslutad avgift för elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare ska kvarstå.

Sammanfattning

Den 12 december 2018 beslutade riksdagen om en ny lag, Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088). Det införs bland annat en tillståndsplikt för handel med tobak. Huvudsyftet med tillståndsplikten är att stävja den illegala handeln med tobaksprodukter. Tillsynsansvaret utökas också till att avse partihandlare. De nya reglerna börjar gälla den 1 juli 2019. Enligt lagen får kommunen ta ut avgift för tillstånd och tillsyn.

Enligt prop. 2017/18:156, sidan 130, framgår att prövningen ska i allt väsentligt kunna ske på samma sätt som vid en ansökan om serveringstillstånd. Den nu föreslagna tillståndsprövningen innehåller färre bedömningskriterier och är inte fullt lika komplex. Regeringen bedömer därför att kommunernas kostnad för att hantera ansökningar om tillstånd för tobaksförsäljning kan komma att vara något lägre än motsvarande kommunala kostnader för serveringstillstånd.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 27 mars 2019.

Arbetsutskottet har tillstyrkt förvaltningens förslag till beslut.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-04-03

Plats och tid: Gäddan, Ulls väg 28, klockan 13.00 – 16.20

Beslutande: Klara Ellström (MP), ordförande
 Kerstin Westman (S) 1:e vice ordf.
 Mats Åhlund (C), 2:e vice ordf.
 Viktor Karlsson (S), jäv § 47
 Gunnar Larsson (S), §§ 29-45
 Björn Smeds (L)
 Tor Bergman (M)
 Mårten Blix (M)
 Elias Moberg (KD), jäv § 47
 Anette Fischer (V)
 Andrea Karnekvist (V)
 Lisen Burmeister (SD)
 Erik Johansson (S), tjänstg. ersättare
 Torsten Rehn (V), tjänstg. ersättare §§ 47-48

Ersättare: Ove Johansson (S), §§ 29-37
 Kathrine Laurell (M)
 Andreas Celan (M)
 Magnus Wikberg (KD)
 Torsten Rehn (V), §§ 29-45

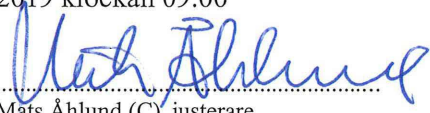
Övriga deltagare: Anna Nilsson, miljödirektör, Patrik Brodd, avdelningschef, Kristin Svensson Lundin, TF avdelningschef, föredragande handläggare

Utses att justera: Mats Åhlund (C)

Paragrafer: 29 – 45, 47 - 48

Justeringens plats och tid: Kommunhuset, Stationsgatan 12, den 8 april 2019 klockan 09.00

Underskrifter:
 Klara Ellström (MP), ordförande

 Mats Åhlund (C), justerare

 Susanna Nordström, sekreterare

ANSLAG/BEVIS Protokoll är justerat

Organ: Miljö- och hälsoskyddsnämnden**Datum:** 2019-04-03**Datum för anslags uppsättande:** 2019-04-08**Sista dag för överklagande:** 2019-04-29

Förvaringsplats för protokollet: Miljöförvaltningen, Ulls väg 28, Uppsala

Underskrift:
 Susanna Nordström, sekreterare

Datum
2019-04-03Diarienummer
MHN 2019-0056

Kommunstyrelsen

Avgifter för tillstånd och tillsyn enligt Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088)

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

att fastställa tillståndsavgifter för ansökan om tobakstillstånd enligt bilaga 1,

att fastställa tillsynsavgifter för kontroll av tobakstillstånd enligt bilaga 1,

att ansökningsavgifterna ska börja gälla den 1 juli 2019, samt

att tillsynsavgifterna ska börja gälla den 1 januari 2020.

att tidigare beslutad avgift för elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare ska kvarstå

Sammanfattning

Den 12 december 2018 beslutade riksdagen om en ny lag, Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088). Det införs bland annat en tillståndsplikt för handel med tobak. Huvudsyftet med tillståndsplikten är att stävja den illegala handeln med tobaksprodukter. Enligt lagen får kommunen ta ut avgift för tillstånd och tillsyn. De nya reglerna börjar gälla den 1 juli 2019.

Ärendet

Den 12 december 2018 beslutade riksdagen om en ny lag, Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088). Det införs bland annat en tillståndsplikt för handel med tobak. Detaljhandel och partihandel med tobaksvaror ska få bedrivas endast av den som har tillstånd för sådan handel. Huvudsyftet med tillståndsplikten är att stävja den illegala handeln med tobaksprodukter. Enligt lagen får kommunen ta ut avgift för tillstånd och tillsyn. De nya reglerna börjar gälla den 1 juli 2019.

Tobaksförsäljare som innan den 1 juli har anmält försäljning enligt tidigare tobakslag får fortsätta sin försäljning. De måste dock senast den 31 oktober 2019 inkomma med en ansökan om tobakstillstånd varför tillsynsavgiften föreslås börja gälla från och med 1 januari 2020.

Kommunen får ett ändrat och utökat tillsynsansvar jämfört med tidigare tobakslag. Tillsynsansvaret utökas också till att avse partihandlare.

Enligt lagen kan ansökan avse distanshandel, detaljhandel eller partihandel. En omfattande lämplighetsprövning ska göras innan tillstånd får beviljas. Uppgifter kan inhämtas från Polismyndigheten, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket och i vissa fall Tullverket. Utredningen ska visa på sökandens vandel, ekonomiska förhållanden och sökandens ekonomiska möjligheter att köpa den aktuella verksamheten. Sökanden ska visa varifrån kapitalet kommer ifrån, för att motverka tillkomsten av försäljningsställen som finansieras med illegala medel. Lagstiftaren trycker särskilt på att tillståndsmyndigheten behöver vara uppmärksam på ansökningar där sökanden i själva verket företräder någon som vill undandra sig prövning, det vill säga när det är fråga om ett så kallat bulvanförhållande. Utöver utredningsarbetet ska försäljningsstället besökas för att kontrollera tobakslaget, skyltning och marknadsföring. Sökanden ska bifoga ett egenkontrollprogram till sin ansökan.

Kommunens tillsyn över tillståndshavare och partihandlare består av två delar, en yttre tillsyn och en administrativ inre tillsyn. Den yttre tillsynen är besök på försäljningsstället. Den administrativa delen är regelbunden fortsatt kontroll av tillståndshavarens lämplighet. Ändringar avseende uppgifter av betydelse för tillsynen ska anmälas till kommunen. Detta innebär bland annat att bolagsändringar och betydande förändringar av ägarförhållanden måste anmälas. Denna kontroll beräknas ingå i tillsynsavgiften.

Försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare fortsätter att endast vara anmälningspliktiga men överförs från tidigare Lag om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425) till Lagen om tobak och liknande produkter. Tillsynsavgiften beräknas vara densamma som kommunfullmäktigen tidigare beslutat om, se bilaga 1.

Ekonomiska konsekvenser

En ny organisation för tillståndsplikt och det utökade tillsynsansvaret behöver utformas. Den nya organisationen bör efterlikna den som redan idag finns kring alkohollagens tillståndsplikt. Tillstånds- och tillsynsavgifterna ska täcka handläggningskostnader, tillsyn och övriga myndighetskostnader.

Avgifter

Idag finns cirka 170 detaljhandlare som säljer tobaksprodukter. När det gäller antal partihandlare görs en uppskattning om cirka 20-30 i Uppsala kommun. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att om det inkommer 80-100 ansökningar så kommer det att krävas motsvarande ytterligare en årsarbetstidstjänst för att kunna hantera handläggning och

tillsyn. Detta är beräknat efter den bemanning som finns idag som hanterar serveringstillstånd. I Uppsala är det idag cirka 75 serveringstillstånd per handläggare.

Det föreslagna tillståndsförfarandet för tobaksförsäljning har klara beröringspunkter med det förfarande som gäller vid tillståndsgivning enligt alkohollagen. Den nu föreslagna tillståndsordningen innehåller emellertid färre bedömningskriterier och är inte fullt lika komplex. Regeringen bedömer därför att kommunernas kostnad för att hantera ansökningar om tillstånd för tobaksförsäljning generellt sett kan komma att vara något lägre än motsvarande kommunala kostnader för serveringstillstånd.

En ansökan om stadigvarande serveringstillstånd kostar idag 12 000 kr. I denna avgift ingår även ett kunskapsprov samt, prövning av lokal, kök och brandsäkerhet. Detta efterfrågas inte vid prövning av ett tobakstillstånd varför ansökningsavgiften kan sättas till en lägre avgift.

En årlig tillsynsavgift kostar idag mellan 6 000 kr och 40 000 kr för ett stadigvarande serveringstillstånd. Denna kostnad beräknas efter hur mycket alkohol som köps in till restaurangen. Kommunens kostnader för tillsyn enligt alkohollagen består av två delar. En yttre tillsyn vid ett serveringsställe görs i stort sätt alltid på kvällar eller nätter. Tillsynen görs i en miljö med många berusade gäster där kontrollen avser gästernas berusningsgrad, matutbud, marknadsföring och att ansvarig finns på plats.

Den yttre tillsynen vid detaljhandel och partihandel sker oftast dagtid. Tillsynen sker i en miljö där det lättare går att se eventuella brister, vilket bidrar till ett kortare besök. Tillsynsavgiften kan därmed sättas vid den lägsta avgiften för serveringstillstånd. Den inre tillsynen ska göras på samma sätt som vid serveringstillstånd.

Detaljhandlare säljer ofta även anmälningspliktiga produkter, såsom folköl, elektroniska cigaretter och receptfria läkemedel, vilka kommunfullmäktige tidigare beslutat avgifter för. I det tidigare beslutet ingick en nedsatt avgift då tillsynen kunde göras av flera produkter samtidigt. Denna nedsättning har även tagits med i detta förslag, som framgår av bilaga 1.

Lagstöd för beslut

Nedan anges de paragrafer i lagen som är aktuella i detta ärende.

8 kap. 1 § Kommunen får ta ut en avgift för prövningen av ansökan om försäljningstillstånd enligt 5 kap 1 § enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige.

8 kap. 2 § En kommun får ta ut avgifter för sin tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig försäljning enligt 5 kap 1 §.

Enligt prop. 2017/18:156, sidan 63, framgår att lämpligheten bör i allt väsentligt kunna ske på samma sätt som vid en ansökan om serveringstillstånd. Prövningen bör sålunda avse dels

sökandens så kallade vandel – i huvudsak ekonomisk skötsamhet och eventuell förekomst av brottslig belastning, dels sökandens ekonomiska förhållanden i övrigt.

Enligt prop. 17/18:156, sidan 157, framgår att vid bedömningen av kostnaden av ett enskilt tillståndsärende bör vägledning kunna hämtas från kommunernas hantering av ärenden om serveringstillstånd. Kostnaden för ansökningsförfarandet i sådana ärenden finansieras genom avgifter, vilka får bestämmas av kommunfullmäktige och ska följa de allmänna krav om självkostnadsprincipen som finns beträffande kommunala taxor. Avgifterna ska sålunda spegla kommunernas faktiska kostnad för hanteringen av tillståndsansökningar.

Regeringen gör den bedömningen att kommunernas kostnader i anslutning till tillståndshanteringen till fullo bör kunna finansieras genom ansökningsavgifter.

Enligt prop. 1994/95:89 förslag till alkohollag, sidan 107, framgår att den avgift som tas ut för tillsyn förutsätts beräknas efter schablon och inte efter antal tillsynstillfällen som kommunen finner erforderligt i varje särskilt fall.

För miljö och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström
ordförande

Susanna Nordström
nämndsekreterare

Bilagor

Bilaga 1: Förslag om tillstånds- och tillsynsavgifter